

FR. ROJEC:

Knjiga.

(Dalje)

II.

Knjige so raznovrstne, dele pa se v splošnem v dve glavni skupini, v znanstveno in v zabavno skupino. Vsaka teh skupin ima zopet več razdelkov. V cenikih večjih knjigotržnic so navadno knjige razvrščene po teh razdelkih, ki kažejo s svojimi napisi, kakšne knjige vsebujejo.

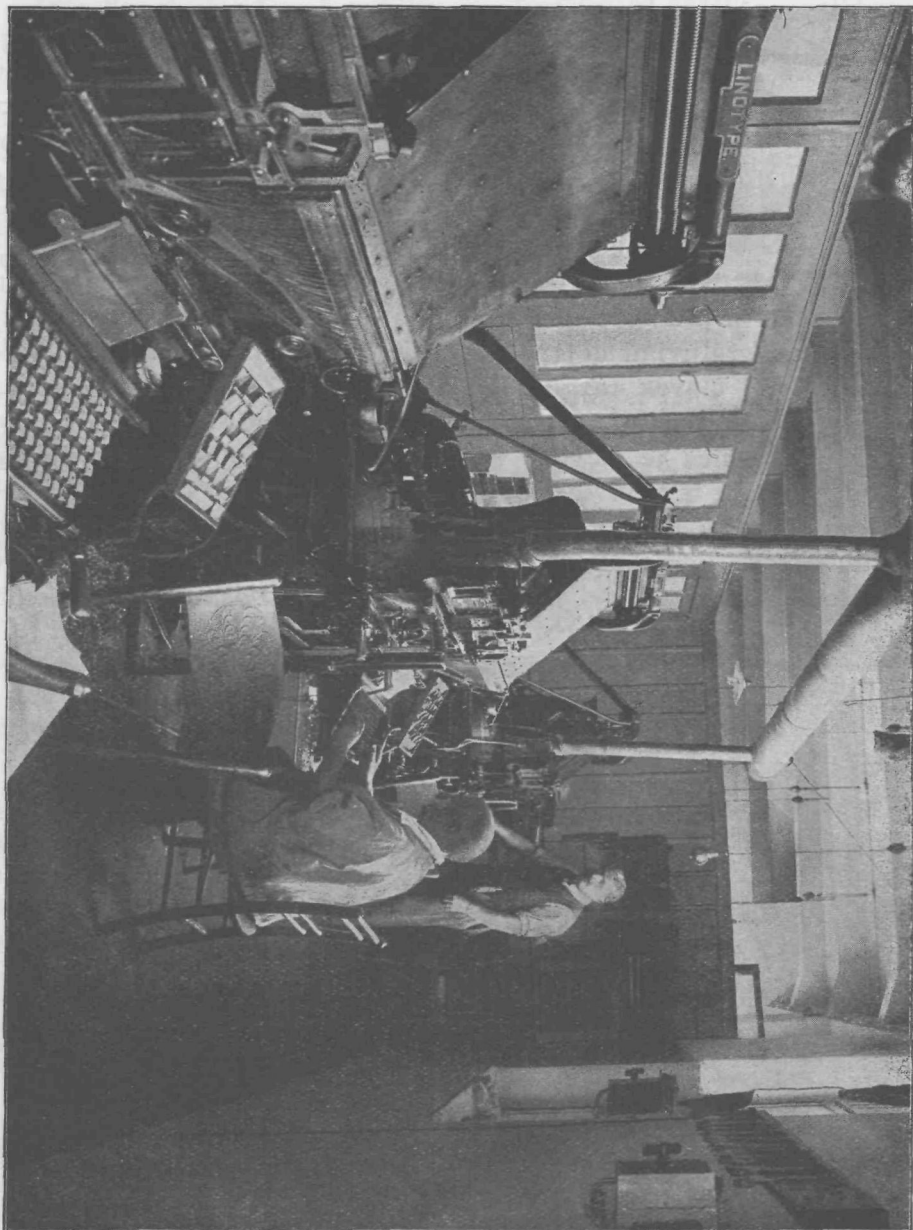
Med znanstvenimi knjigami so posebno važne zgodovinske in prirodoslovne knjige. V njih učeni raziskovalci dokazujejo z neovrgljivimi dejstvi, kako je nastala naša zemlja in kako se je prvotni človek razvijal in izobraževal. Za vsakega olikanega človeka je potrebno to znanje, ker mu odpira duševni pogled v čisto resnico, a resnica je človeku najboljša vodnica v viharnem in varljivem življenju. Zgodovinski, to je resnični podatki o življenju nekdanjega človeka pa seveda segajo nazaj le do tistih, ne posebno davnih časov, ko je človek začel pisati, ko se je začela njegova resnična zgodovina. Živel je in se boril za svoj obstanek z različnimi

Ivan Gutenberg

sovražniki in nezgodami tisoče in tisoče let že prej v predzgodovinski dobi, toda vsa njegova dejanja v tisti dobi bodo nam in našim potomcem ostala za vedno neznana in prikrita. Kaka škoda! Ako bi bil

Stavni stroj, kjer stavijo „Zvonček“

človek takoj ob svojem prihodu na zemljo tako izobražen, kakor je sedaj, in bi bil že takrat znal pisati, koliko nad vse zanimivih zgodovinskih knjig bi lahko danes čitali o njem! Sicer so nekateri pisa-

telji — zlasti mladinski — napisali mnogo lepih povesti in pripovedk o prvotnem predzgodovinskem človeku; toda vsi ti spisi so se rodili iz človeške domišljije in jih je šteti med pravljice prirodoznanskega značaja.

Kar se dogodi v sedanjih časih, kar se je zgodilo v zgodovinski preteklosti in kar se bo zgodilo v bodočnosti na zemlji, to pa bo ostalo in se ohranilo v knjigah tudi za naprej v vsej človeški prihodnosti. Čez tisoče let bodo naši potomci še čitali, kako živi in kaj dela naš sedanji rod, ker bodo naše stare, že razpadajoče knjige od časa do časa na novo pretiskovali in jih tako obnavljali iz veka v vek. Vseh sedaj natisnjenih malenkosti kajpada ne bodo pretiskovali v nove knjige, ali vse naše znamenitejše zgodbe in doživljaje ter vse boljše spise priznanih pisateljev bo knjiga ohranila za naprej, dokler bo živel na zemlji človeški rod. Po tem načinu prenovljenja se bodo ohranila in ubranila uničujočemu času tudi vsa druga znamenitejša umetniška dela. Zato pravijo, da umetnik večno živi v svojih delih.

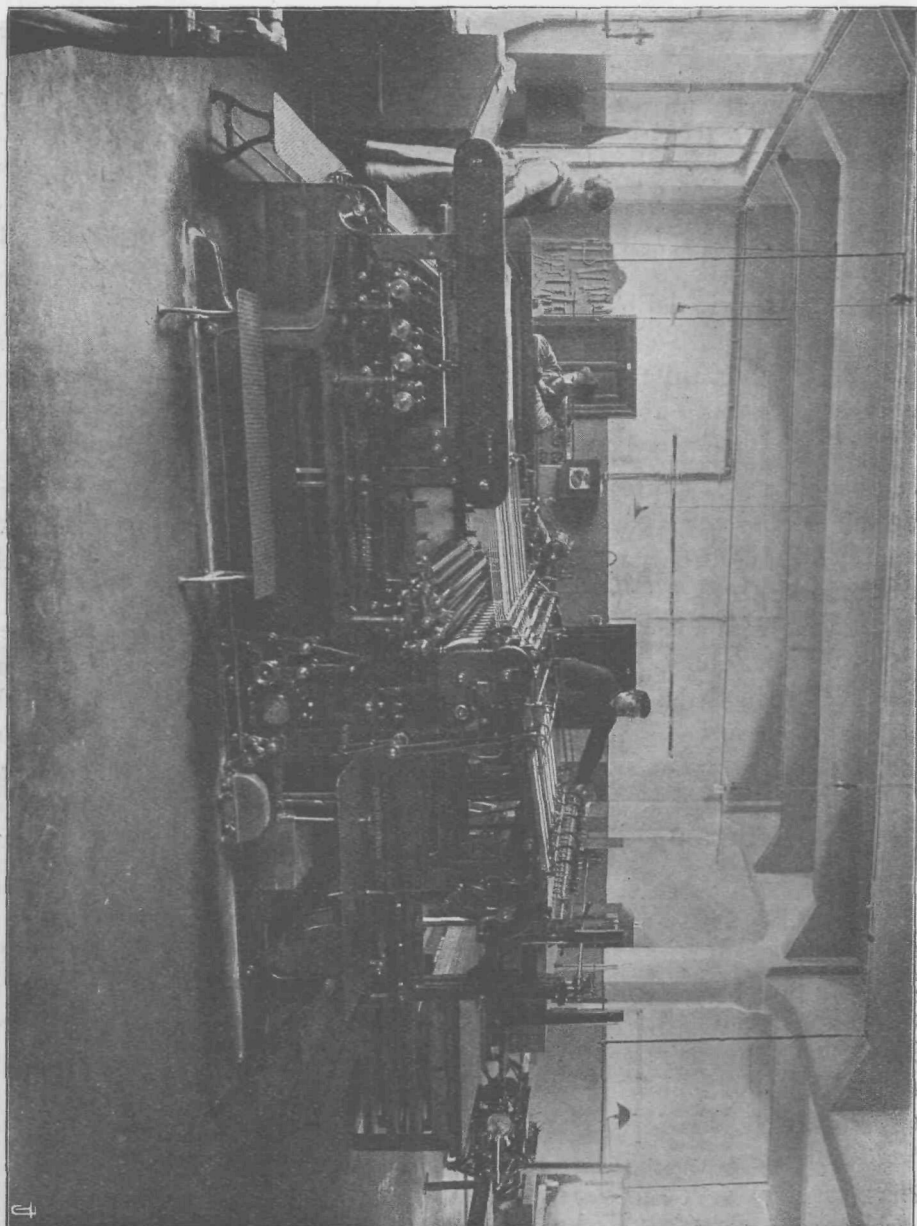
Vsak človek, ki hoče postati kaj več kakor navaden ročni delavec, se mora že od zgodnje mladosti mnogo učiti. Pa tudi ročni delavec dandanes ne sme več zanemarjati šole in izobrazbe. Napredujoči čas zahteva tudi od njega več, kakor je zahteval od njegovega prednika. Najpripravnejše in najpotrebnejše učno sredstvo za šolo in dom je seveda knjiga. Tisti, ki nima zadosti prilike, da bi se za svojo željo in svojo potrebo dovolj izobrazil v šoli, se mora še sam učiti doma po šolskih in drugih knjigah. Ravno tako mora storiti tudi vsak ukaželjen učenec. Njemu sama šola s svojimi knjigami ne zadostuje. Zato mora doma v svobodnem času pridno čitati primerne nešolske knjige. Ako kdo več čita, več zna. V knjigah dobi v besedi in podobi vse, česar potrebuje za splošno ali za posebno strokovno in poklicno izobrazbo.

Slovenci zaradi svoje maloštevilnosti in raznih ovir v prosvetnem napredku še nimamo strokovnih knjig na izbiro in jih ne bomo nikdar imeli toliko, kakor jih imajo drugi veliki narodi. Zato je potrebno, da se radi učimo tudi tujih jezikov in si s tem pridobimo zmožnost lastne strokovne izobrazbe po knjigah kakega večjega tujega naroda, ako teh ni v slovenščini. Slovenci imajo poseben dar za učenje drugih jezikov in je dozdaj vsak naš olikanec znal gladko govoriti in pisati več živih jezikov, ker so to že naše šole zahtevale. Tako bodi tudi za naprej in v veliko korist bo vsakemu, ki ima priliko, da se še sam prostovoljno uči kakega jezika, saj že znani pregovor pravi: Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš!

Kdor zna jezik tujega naroda, lahko čita poleg znanstvenih knjig tudi znamenite povesti in pesmi velikih mojstrov tistega naroda v izvorniku. In to je veliko vredno. Vsak jezik ima svoje posebnosti,

ki jih ne moremo pravilno prevesti na drug jezik. Zato vsak spis v tujem jeziku mnogo izgubi na prvotni umetniški lepoti in krajevni pomembnosti.

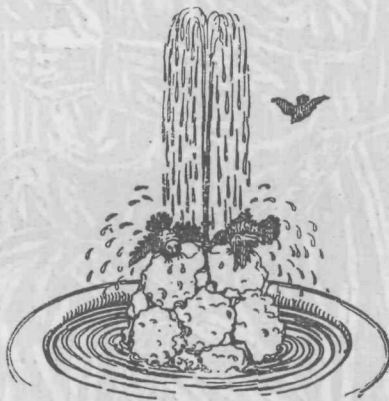
Dvoobratni brzotiskalni stroji, kjer tiskajo „Zvonček“

Nekatere knjige imajo zaradi svoje neprekosljive umetniške ali znanstvene vsebine veliko vrednost in uživajo najvišji svetovni ugled in slavo. To so navadno knjige, ki so sad večletnega neumornega

truda in dela velikih mož. Take knjige mora res ljubiti in spoštovati vsak izobraženec. Sploh pa moramo čislati in — če mogoče — tudi čitati vse dobre in koristne knjige, ki nam pridejo v roke. V vsaki dobimo kaj posebnega in kaj takega, da je nam v prid, ako si to zapomnimo. Človek nikdar ne zna preveč.

Vsakemu, ki ima veselje za čitanje, se nekatere knjige posebno priljubijo. Ta ima večje srčno nagnjenje do gotovih znanstvenih, drugi do nekaterih pripovednih spisov. Čital sem nekoč o kraljiču, ki mu je tako ugajala neka knjiga, da jo je večkrat prečital, jo vedno nosil pri sebi in se niti ponoči ni mogel ločiti od nje; deval si jo je med nočnim počitkom pod zglavje. Take in podobne lastnosti imajo v večji ali manjši meri tudi naši mali in veliki čitatelji. Zdi se mi zanje najprimernejši nasvet, da si po možnosti nabavijo vse tiste knjige, ki so jim posebno pri srcu, v lastno knjižnico in jih potem večkrat prečitajo tako, da končno znajo vso vsebino skoro na izust. Nato bodo šele imeli pravo korist in užitek od svojih priljubljenih knjig. (Konec)

Godovnica.

*Dideldom, dideldi,
zopet letos smo prišli
voščiti srečne dni očetu.
Da njegov godovni dan
bo slovesno praznovan,
s klarinetom krepki bas
dvigne naj nocoj vso vas!*

*Dideldi, dideldom,
na tem božjem svetu
srečno vladajte svoj dom,
ogenj, toča in vihar
vas ogiblji se vsekdar;
dideldom, dideldi,
da bi večkrat še prišli!*

Fr. Ločniškar.

